

5

SECTOR PRIMARI

RESUM

Segons les dades de les conselleries d'Agricultura i Pesca i de Medi Ambient, el sector primari ha gaudit el 2010 d'una producció final del valor afegit brut a cost de factors de 159,33 milions d'euros (euros corrents 2010), dels quals el 84,92% correspon al subsector agroramader, un 10,81% al subsector pesquer i la resta, el 4,26%, al subsector forestal. Aquesta magnitud representa un increment en euros corrents de l'ordre del 4,12% respecte al 2009. La situació del sector primari es pot resumir en els trets següents:

- a) Es registra una disminució de l'1,56% dels treballadors del sector primari afiliats a la Seguretat Social, descens que bàsicament es concentra en els afiliats al règim d'autònoms i especial de la mar. Es constata, per l'altra part, un increment dels treballadors afiliats al règim especial agrari i general de la Seguretat Social, especialment en aquest darrer en silvicultura, explotació forestal i activitats de serveis i pesca i aqüicultura, que hi estan relacionats.
- b) Es produeix un increment de la producció total agrària respecte de l'any anterior, disminueixen les despeses fora del sector i minven les subvencions, així com un augment lleuger del 0,2% respecte al de les superfícies de producció. Pel que fa a la producció ramadera, disminueixen els valors de la producció de carn i d'altres productes ramaders, la qual cosa suposa un retrocés de l'1% respecte l'any anterior.
- c) El sector forestal presenta una lleugera variació. Destaca l'augment del valor de la producció de fusta i llenya així com el de la producció de caceres, que incrementen la seva superfície.
- d) El subsector pesquer experimenta una disminució del valor afegit brut a cost dels factors de l'ordre del 2%. Per altra banda, s'ha produït un gran increment de l'aqüicultura marina.
- e) Entre les tasques que duu a terme la Conselleria d'Agricultura i Pesca, el 2010 cal destacar el canvi d'orientació de la promoció de la producció local. La divulgació de les activitats beneficioses que representa la producció pròpia per al medi ambient, la salut, la societat i el turisme ha estat un dels eixos principals de les polítiques dutes a terme. Aquestes activitats beneficioses, anomenades externalitats positives, són el motiu pel qual la Conselleria ha impulsat de forma decidida una nova marca, Producte Local, que garanteix l'origen de les produccions agrícoles i pesqueres de les Illes Balears.
- f) Per altra banda, des de la Conselleria es continua amb la promoció de productes de les Illes Balears, les campanyes de proveïment de llavors i fitosanitaris, els cursos de formació per a agricultors, la gestió i protecció dels recursos marins (repoblacions, esculls artificials, vedes...), les campanyes ramaderes d'eradicació de malalties, la vigilància de les reserves marines i les noves aplicacions informàtiques en la gestió de la comptabilitat vitivinícola i oleícola.

5.1.

INTRODUCCIÓ

Aquest apartat dedicat al sector primari pretén, primerament, analitzar-ne el marc estructural general, per passar, posteriorment, a una anàlisi de la situació dels diferents subsectors en què s'articula: l'agrari, el ramader, el forestal i el pesquer. Per tant, l'objectiu és presentar una primera aproximació que farà referència a les dades principals del sector considerat en conjunt, als recursos humans que hi treballen i a altres trets que permetin una aproximació i avaluació del sector senzilla.

Les dades bàsiques usades per a aquesta anàlisi es basen en un ampli ventall d'informacions estadístiques que majoritàriament han estat facilitades per la Unitat d'Estadística de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears, dades que són completades parcialment amb altres provinents de l'Institut Balear d'Estadística (IBESTAT), el Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), de la Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears, de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, del Ministeri del Medi Ambient i Medi Rural i Marí (MARM), de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i de la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social del Ministeri de Treball i Immigració (MTIN).

Segons les dades de la Secció d'Estadística de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, rela-

tives a les produccions agràries i pesqueres, i de la Conselleria de Medi Ambient (producció forestal) relatives a l'any 2010, el sector primari ha gaudit d'un valor afegit brut (VAB) a cost de factors de 159,54 milions d'euros (euros corrents 2010). La major part correspon al sector agrari (agricultura més ramaderia) que, amb el 84,92% del total, ha arribat als 135,31 milions d'euros, mentre que el valor afegit brut registrat en els sectors pesquer i forestal sols representa el 10,82 % i el 4,26 %, respectivament. [\(Vegeu el quadre I-26 i gràfic AI-5\).](#)

Quant al pressupost de la Conselleria d'Agricultura i Pesca per a l'any 2010, ha estat de 60,93 milions d'euros, que representen un descens important de l'11,68 % respecte a l'any anterior, amb canvis referents a la reducció de quasi totes les partides, llevat de la d'ordenació del sector pesquer i direcció i serveis generals d'Agricultura i Pesca. Destaca el pes del pressupost dedicat al foment del sector agrari, al qual es dedica el 72,80% de la quantia total del pressupost de la Conselleria, seguit per les partides dedicades a infraestructures agràries de les zones rurals, que representen el 13,80%, amb concentració de les dues partides de les despeses del departament [\(Vegeu el quadre AI-17\).](#)

5.2.

ELS RECURSOS HUMANS EN EL SECTOR PRIMARI

L'ocupació en el sector agrari de les Illes al llarg de 2010 ha estat, segons les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA), d'una mitjana de 4.950 persones, xifra que representa l'1,05 % del total de la població activa ocupada de les Illes Balears, mentre que l'atur presenta unes xifres mitjanes de 1.000 aturats. Globalment, es registra una variació negativa a tots els trimestres respecte a la població ocupada, i de manera semblant es detecta un increment de l'índex mitjà dels aturats llevat del tercer trimestre del 2010, en què el nombre d'aturats disminueix. [\(Vegeu el quadre AI-18\).](#)

D'altra banda, les xifres d'afiliació dels treballadors del sector primari en els distints règims de la Seguretat Social referents al 2010 registren 8.335 persones. Aquesta xifra, comparada amb la de l'any 2009, comporta una caiguda de 132 afiliats en el sector primari, cosa que suposa una variació negativa de l'1,56 %, fet que s'ha de relacionar amb la davallada de 175 afiliats en el règim d'autònoms de la Seguretat Social i especial de la mar, que

QUADRE I-26. MACROMAGNITUDS ECONÒMIQUES DE LES ACTIVITATS PRIMÀRIES DE LES ILLES BALEARS (2010)

Subsector	VAB a cost dels factors (euros corrents)
Agrari	135.310.679
Forestal*	6.786.178
Pesquer	17.237.421
Total	159.334.278

Font: Unitat d'Estadística. Conselleria d'Agricultura i Pesca

(*) Conselleria de Medi Ambient. Dades de producció forestal total

disminueix en 98 afiliats. Només s'incrementa lleugerament el nombre d'afiliats en el règim especial agrari, amb 101, i en el general de la Seguretat Social, amb 40 noves altes. De la seva banda, el subsector de la pesca es manté estable en el règim general mentre baixen les afiliacions en el règim especial de la mar. La pèrdua més alta es registra entre els treballadors afiliats al règim d'autònoms, amb una reducció de 176 afiliats, que s'ha de relacionar amb la jubilació de pagesos que van arribant a les edats superiors i amb

el tancament de diverses explotacions a causa de la crisi econòmica. (Vegeu el quadre I-27).

Cal assenyalar que el 2010 una mitjana de 181 dels afiliats al règim general de la Seguretat Social són de nacionalitat estrangera, xifra que representa el 20,6% del total, lleugerament superior a la del 2009, cosa que indica una certa recuperació del paper dels immigrants estrangers en les tasques laborals en el sector agrari i pesquer. (Vegeu quadre AI-19).

QUADRE I-27. AFILIACIÓ DELS TREBALLADORS DEL SECTOR PRIMARI ALS DIFERENTS RÈGIMS LABORALS DE LA SEGURETAT SOCIAL (2009-2010)

	2009	2010	Variació 2010-2009	
			Absoluta	Relativa (%)
Treballadors afiliats al règim general de la Seguretat Social				
Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que hi estan relacionats	376	369	-7	-1,93
Silvicultura, explotació forestal i activitats dels serveis que hi estan relacionats	400	441	41	10,21
Pesca, aqüicultura	64	70	6	9,38
Total	840	880	40	4,71
Treballadors afiliats al règim general d'autònoms de la Seguretat Social				
Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que hi estan relacionats	2.880	2.707	-173	-6,00
Silvicultura, explotació forestal i activitats dels serveis que hi estan relacionats	21	21	0	-1,59
Pesca, aqüicultura	7	5	-2	-25,00
Total	2.908	2.733	-175	-6,01
Treballadors afiliats al règim especial agrari				
Total de treballadors	2.649	2.750	101	3,82
Treballadors afiliats al règim especial de la mar				
Total de treballadors	2.070	1.972	-98	-4,75
Treballadors afiliats al règim del sector primari				
Total de treballadors	8.467	8.335	-132	-1,56

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social. Elaboració: Observatori del Treball.

5.3.

EL SUBSECTOR AGRARI

Tradicionalment la importància agrària d'una regió i el seu potencial apareixien definits per la contribució de l'agricultura i la ramaderia al valor afegit brut del sector primari. Això no obstant, actualment s'han de tenir en compte també altres factors per valorar encertadament la influència del sector en la societat atès que la seva importància sobrepassa l'estricta contribució econòmica resultant de la seva activitat productiva. L'activitat agrària gestiona una part molt important del paisatge i de la biodiversitat de les Illes Balears i, per tant, la seva importància en el terreny ecològic i turístic és elevada. A més, una producció agrària pròpia garanteix el manteniment de les varietats autòctones i la seguretat alimentària, i té un component patrimonial important com a valedor dels costums i les tradicions pròpies. Aquestes particularitats fan d'aquest sector un cas especial en què la mesura del seu pes no és suficient per determinar-ne la importància.

En els apartats següents, analitzam els trets generals del subsector agrari, per aprofundir posteriorment en les característiques més significatives del comportament de l'agricultura i la ramaderia al llarg del 2010.

5.3.1. ELS TRETS GENERALS

El sector agroramader de les Illes Balears, que inclou les activitats lligades a l'agricultura i la ramaderia, registra globalment el 2010 una producció final agrària de 213,73 milions d'euros corrents. Així ma-

teix, el valor afegit brut (VAB) a cost dels factors arriba a la quantia de 135,31 milions d'euros. Per la seva part, la renda agrària se situa en 122,52 milions d'euros, xifra que representa un índex positiu del 4,9% en relació amb l'any anterior. En aquest resultat, hi han influït la disminució de les despeses de fora del sector, l'augment de la producció agrària total, a pesar la disminució de les subvencions, i l'increment dels impostos lligats a la producció. (Vegeu el quadre I-28).

En referència a la maquinària agrària inscrita a les Illes Balears al llarg del 2010, s'observa una certa relantització del procés de millora tècnica iniciat al llarg dels darrers decennis, en què també han incidit els efectes de la crisi econòmica. Aquest fet es constata amb una disminució de l'increment de 352 unitats respecte del 2009, xifra inferior a increments d'anys enrere. Aquest cert estancament de les xifres implica que l'augment de la potència total de la maquinària també sigui inferior a èpoques anteriors, essent sols de 19.499 CV. Així mateix es registra un increment petit de la potència mitjana per unitat, que passa de 39,26 CV el 2009 a 39 CV el 2010. Els tractors amb rodes representen la maquinària agrària amb més altes respecte de l'any 2009, amb 392 noves altes, si bé aquest grup també és el que també ha tengut més baixes. ([Vegeu el quadre AI-20](#)).

Altres indicadors del procés d'innovació al camp són els avanços en determinades tipologies de reg i en la superfície d'hivernacles. Les dades són molts fluctuants segons els anys. D'acord amb l'enquesta sobre superfícies i rendiments de cultius de 2010 realitzada pel Ministeri del Medi

QUADRE I-28. VALORACIÓ ECONÒMICA DE LA PRODUCCIÓ AGRÀRIA DE LES ILLES BALEARS (2010)

	Euros corrents 2010	Euros corrents 2009	Variació corrent 09-10	Euros constants 2010 (base 2009)	Variació real 09/10	Deflactor
Producció agrícola final	152.052.634	133.640.570	13,8%	126.115.955	-5,6%	1,06
Producció ramadera final	61.686.534	67.946.163	-9,2%	67.165.314	-1,1%	1,01
Total producció agrària	213.739.168	201.586.733	6,0%	193.281.269	-4,1%	1,04
Despeses fora del sector	122.196.103	129.331.200	-5,5%	122.196.103	-5,5%	1,06
VAB a preus de mercat	91.543.065	72.255.533	26,7%	71.085.166	-1,6%	1,02
Subvencions	44.145.932	56.964.910	-22,5%	44.145.932	-22,5%	1,29
Imposts lligats a la producció*	378.318	356.809	6,0%	378.318	6,0%	0,94
VAB a cost dels factors	135.310.679	128.863.634	5,0%	114.852.780	-10,9%	1,12
Amortitzacions*	12.781.602	12.054.887	6,0%	12.781.602	6,0%	0,94
Renda agrària	122.529.077	116.808.747	4,9%	102.071.178	-12,6%	1,14

*Estimacions realitzades en base a dades estructurals

Font: Unitat d'Estadística. Conselleria d'agricultura i Pesca.

Ambient i Medi Rural i Marí, la superfície de reguïu avaluada per al 2010 era de 17.799 hectàrees, dada que representa un increment important respecte de l'any anterior. S'ha d'assenyalar que es dediquen 104 hectàrees a hivernacles entre les quals predominen els hivernacles normals, que representen el 62,5% de la superfície d'hivernacle total, mentre que la resta són hivernacles elementals i no hi apareixen hivernacles tecnificats. Quant al tipus de reg, destaca l'avanç experimentat pel reg localitzat o reg gota a gota, que s'estén sobre més de la meitat de la superfície de reguïu, el 53,66%. Destaquen també l'extensió assolida pels regs per aspersió, en què domina el tipus d'aspersió normal, que s'estén sobre el 30,75% del regadiu, mentre que l'automotriu representa el 9,36% de les terres regades. Els sistemes de reg tradicionals experimenten una regressió important i són substituïts per nous

sistemes de reg que aconseguen un estalvi d'aigua major ([Vegeu el gràfic AI-6](#)).

Entre els elements indicadors de la implantació de noves activitats no agràries en el món rural destaca l'evolució dels establiments d'agroturisme. Aquesta activitat és valorada de manera positiva en el marc de les estratègies de dinamització del món rural i està inclosa en les polítiques de desenvolupament rural que s'han establert a diferents etapes de la política agrària comunitària. A les Illes Balears, més que com elements de dinamització, poden ser considerats com incentius importants per diversificar l'oferta turística illenca. El 2010 el nombre d'agroturismes era de 208 establiments, amb una oferta total de 2.989 places, la qual cosa representa un increment respecte al 2009 del 10,05% en el nombre d'establiments i de l'11,12% en el nombre de places oferides. ([Vegeu el gràfic AI-7](#)).

D'altra banda, s'ha d'assenyalar el programa d'Illes Balears Qualitat, que ha implicat un impuls important en la promoció de distints productes originaris de les Illes Balears, fet que incideix en la comercialització i en el valor comercial.

Respecte a l'any 2009, les marques relatives a les begudes espirituoses de denominació geogràfica Herbes Eivissenques, Gin de Menorca i Palo de Mallorca mostren una minva en la facturació mentre, que Herbes de Mallorca augmenta tant el volum de comercialització com el valor comercial. Entre els vins es registra un important retrocés dels que tenen denominació Vi de la Terra Illes Balears, si bé augmenta la comercialització i el valor en els casos dels de Serra de Tramuntana-Costa Nord, Eivissa, Illa de Menorca, terra Formentera i terra Mallorca. També en menor percentatge registren increments tant el vi amb denominació d'origen Binissalem com el Pla i Llevant. Finalment, entre les denominacions d'origen d'aliments destaquen les variacions negatives de la denominació d'origen del formatge Mahón-Menorca i de la indicació geogràfica protegida de la Sobrassada de Mallorca, la denominació d'origen Oli de Mallorca es recupera de manera positiva, mentre que en el cas de la indicació geogràfica protegida Ensaïmada de Mallorca es registra una caiguda del volum de comercialització, però s'incrementa el valor. De totes maneres, cal destacar els valors comercials importants en euros de la denominació d'origen Mahón-Menorca (formatges) i la indicació geogràfica protegida Sobrassada de Mallorca. ([Vegeu el quadre AI-21](#)).

En el mateix marc de les promocions de productes illencs, hi ha el programa les

Agrorutes del Bon Gust a les diferents illes i la promoció de l'oleoturisme, entre d'altres.

5.3.2. L'AGRICULTURA

Segons les dades de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, la superfície agrícola en producció que han ocupat els diferents cultius el 2010 ha estat de 144.491 hectàrees, extensió que representaria aproximadament el 28% del territori total de les Illes Balears. Aquesta extensió superficial representa un increment de 351 hectàrees respecte al 2009. A l'agricultura balear, hi ha dos tipus principals de maneig agrícola: Per una banda, l'agricultura de secà, que en gran part es mostra poc competitiva, però que té un valor estratègic important des de la perspectiva mediambiental, paisatgística i social com a externalitat positiva, i, per l'altra, les terres de regadiu, concentrades a pocs indrets, amb produccions hortícoles, tubercles, cítrics, flors i fruita dolça, en què es fan inversions significatives en la modernització tant dels processos productius com de la comercialització. Destaca la pèrdua superficial respecte al 2009 de les terres dedicades a cereals, només compensades amb l'increment de la superfície de cultius de farratges. Pel que fa a la distribució de superfícies ocupades, destaquen els conreus agrupats en la tipologia de farratges i cereals que ocupen el 36,46% i 21,45% de la superfície en producció, respectivament. Tots dos grups de cultius s'estenen sobre més de la meitat del sòl ocupat agrícolament el 2010. Si hi afegim els fruiters no cítrics, aquestes tres grans agrupacions ocupen més de les tres quartes parts del sòl en producció, essent definidores dels principals trets caracte-

rístics que dominen l'estructura territorial agrícola de les Illes. [\(Vegeu el gràfic AI-8\).](#)

La producció agrícola del 2010 ha estat de 665.748 tones, de les quals 434.975 tones han estat de consum dins les explotacions. Aquestes dades representen un augment respecte al 2009. Disminueix el volum de la venda fora de les explotacions, que ha estat de 274.684 tones, dada que no afecta la valoració de la producció final agrícola, que ha estat de 151,99 milions d'euros, xifra que representa un increment respecte al 2009. [\(Vegeu el quadre AI-22\).](#)

Per grups de cultius, els més productius han estat les hortalisses, que amb una extensió de tan sols l'1,73% de la superfície agrícolament ocupada, han aportat 34,25 milions d'euros a la producció final agrícola, xifra que representa el 22,53% de la quantia total. En aquest grup, hi destaquen per ordre del volum de la seva aportació econòmica a la producció agrícola final les produccions de tomàtiques, xampinyons, cebes, lletugues, síndries, cols, pastanagues, melons, carabassons i pebres, tots amb aportacions superiors al milió d'euros. També destaca la producció de tubercles, basada en el cultiu de la patata, que, amb una extensió de només un 0,96%, aporta un 10,56% de la producció final agrícola, si bé ha sofert una reducció en extensió i valor en la producció final en relació amb anys anteriors.

Així mateix, el volum de fruites que al llarg del 2010 s'han comercialitzat mitjançant Mercapalma ha estat de 70.551 tones, xifra que representa un increment del 9% en relació amb l'any 2009. Per altra part, cal assenyalar que el 2009 Mercapalma ha

comercialitzat també 76.441 tones d'hortalisses, quantitat que representa una reducció de devers l'1% en relació amb l'any anterior. S'ha d'assenyalar el paper distint que representen a tots dos grups els productes comercialitzats per mitjà de Mercapalma procedents de les Illes Balears. Mentre que en el cas de les hortalisses, el pes ha estat del 63%, en el de les fruites només representa el 20,8%. En el cas de les fruites provinents de Balears, experimenten una caiguda important en relació amb el 2009, de devers el 4%. Respecte als productes provinents de fora de les Illes Balears comercialitzats per Mercapalma l'any 2010, destaquen en relació amb els llocs d'origen València i Barcelona, que en el cas dels productes fruiters han concentrat més de la meitat de les tones comercialitzades. [\(Vegeu els quadres AI-23 i AI-24\).](#)

5.3.3. LA RAMADERIA

La producció ramadera ha disminuït lleugerament respecte el 2009. La producció ramadera final ha estat de 67,16 milions d'euros, xifra que representa una disminució de devers l'1% en relació amb 2009. Així mateix, la ramadera experimenta una disminució del pes de la seva aportació a la producció agrària final, que ha estat del 31,42% el 2010 mentre que el 2009 representava el 33,71%. [\(Vegeu el quadre I-29\).](#)

Quant al volum de ramat sacrificat, destaca la producció de carn d'aus, que representa el 35,39% de les tones en canal, si bé en valor econòmic és la producció de carn de porcí la que concentra el 31,19% del total de la producció de carn del ramat sacrificat. [\(Vegeu el quadre AI-25\).](#)

QUADRE I-29. VALORACIÓ ECONÒMICA DE LA PRODUCCIÓ RAMADERA DE LES ILLES BALEARS (2010)		
Productes Ramaders	Unitats	Euros corrents
Carn (kg vius)	22.065.479	29.624.940,00
Moviment comercial pecuari	14.148	897.988,00
Llet (litres)	77.844.659	23.800.811,00
Ous (milers de dotzenes)	6.805,37	6.029.119,00
Mel (kg)	105.150	1.314.375,00
Cera (kg)	3.217	19.302,00
Producció ramadera final		61.686.535,00

Font: Unitat d'Estadística. Conselleria d'Agricultura i Pesca

La distribució de les produccions ramaderes per tipus de productes ramaders (en euros) està encapçalades clarament per la producció de carn, que representa el 49,16% del total de la producció ramadera. En segon lloc, hi ha la producció de llet, que ha concentrat el 39,12% de la producció final en euros corrents, producció lligada en un 99,45% a la llet de vaca. El tercer escaló en importància és per a la producció d'ous, que representen el 10,89%. Dels restants grups de producció ramadera només destaca la producció de mel. Globalment, la ramaderia experimenta un retrocés en el valor de les produccions lligades a carn i ous, mentre que s'incrementa el valor de la producció de mel i cera. [\(Vegeu el quadre AI-26\).](#)

5.4.

EL SUBSECTOR FORESTAL

La producció forestal total l'any 2010 ha estat de 6,78 milions d'euros corrents, que representen un increment lleuger del 2,84% respecte al 2009, essent la seva

contribució a la producció final del sector primari del 4,26% de la seva producció total. El 95,42% de la producció en euros prové de les aportacions econòmiques de les caceres, que han comportat 6,47 milions d'euros l'any 2010. Això queda explícit en el fet que la producció de fusta només ha representat un 3,27% i encara ha estat més baix el pes de la producció de llenya, que tan sols ha estat de l'1,31%. (Vegeu el quadre I-30).

En les produccions de fusta i llenya, totes dues en retrocés respecte al 2009, destaquen les aportacions de l'espècie del pi blanc, que representa econòmicament el 67,78% de la fusta i el 42,88% de la llenya. Finalment, s'ha de subratllar la gran importància que tenen per la valoració econòmica de la producció forestal la producció de serveis en els espais forestals. Hi destaca bàsicament el cas de les caceres, lligades a la caça a través de vedats i gestionades moltes vegades per societats de caçadors. L'any 2010, els vedats de caça ocupaven 364.699,64 hectàrees, la qual cosa indica que el 72,73% del territori de les Illes Balears gaudeix de la condició de

vedat de caça. L'extensió de la superfície dedicada a caceres ha disminuït un 2,39% en relació amb l'any 2009, fet que ha implicat una disminució econòmica en la producció final forestal.

5.5.

LA PESCA

Tot i que actualment mostra un situació més o manco estable, l'activitat de la pesca ha perdut pes econòmic i social les darreres dècades. Els obstacles més importants amb què topa la possible reconversió del sector són la problemàtica de la comercialització dels productes pesquers, l'increment del cost dels consums inter-

medis, especialment lligat a l'augment del preu del combustible, i la situació de l'entorn biològic en què es mou. El nombre de treballadors afiliats en el grup de la pesca i l'aqüicultura en el règim general de la Seguretat Social ha registrat sis altes en relació amb l'any 2009. Però s'ha registrat l'important nombre de baixes d'afiliats en el règim especial de la mar, que perd 98 afiliats pescadors. El valor afegit brut al cost de factors en euros corrents ha estat l'any 2010 de 17,23 milions d'euros, quantia que significa un descens del 2% respecte a l'any anterior. El 73,12% de la producció econòmica del sector pesquer extractiu balear correspon a la producció pesquera, mentre que la producció aquícola representa el 26,88% de la producció pesquera final. (Vegeu el quadre I-31).

QUADRE I-30. PRODUCCIÓ FORESTAL DE LES ILLES BALEARS (2010)

Producció de fusta	Producció (m ³ d'arbres drets)	Euro/m ³	Producció (en euros)
Pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>)	6.885,21	21,85	150.442
Alzina (<i>Quercus ilex</i>)	760,97	41,39	31.497
Ullastre (<i>Olea europaea</i>)	910,74	41,39	37.696
Altres	66,17	34,84	2.305
Total fusta	8.623,09		221.940
Producció de llenya	Producció (en esteris)	Euro/esteri	Producció (en euros)
Pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>)	13.770,42	2,76	38.006
Alzina (<i>Quercus ilex</i>)	909,10	24,16	21.964
Ullastre (<i>Olea europaea</i>)	1.093,46	24,16	26.418
Altres	132,34	17,03	2.254
Total llenya	15.905,32		88.642
Activitats secundàries no forestals no separables	Superfície (en ha)	Euro/ha	Producció (en euros)
Total producció de caceres (*)	365.852,90	17,70	6.475.596

(*) Vedats de caça

Font: Conselleria de Medi Ambient.

QUADRE I-31. VALORACIÓ ECONÒMICA DE LA PRODUCCIÓ PESQUERA DE LES ILLES BALEARS (2010)

	Euros corrents 2010	Euros corrents 2009	Variació corrent 09-10	Euros constants 2010 (base 2009)	Variació real 09/10	Deflactor
Total espècies pescades	21.006.542	20.505.599	2%	22.137.489	8%	0,93
Total espècies criades en aqüicultura	7.723.890	6.849.507	13%	10.381.388	52%	0,66
Producció pesquera final	28.730.432	27.355.106	5%	32.518.877	19%	0,84
Despeses fora del sector	12.530.885	12.049.345	4%	12.530.885	4%	0,96
VAB a preus de mercat	16.199.547	15.305.761	6%	19.987.992	31%	0,77
Subvencions	1.105.932	2.262.313	-51%	1.105.932	-51%	2,05
Imposts llegats a la producció	68.058	65.652	4%	68.058	4%	0,96
VAB a cost dels factors	17.237.421	17.502.421	-2%	21.093.924	21%	0,83
Amortitzacions	3.504.979	3.381.091	4%	3.504.979	4%	0,96
Renda pesquera	13.732.442	13.705.533	0%	17.588.945	28%	0,78

Font: Elaborat per la Unitat d'Estadística amb dades de la Direcció General de Pesca

Quant a les espècies pescades, dominen els peixos, que amb 2.470,50 tones, representen el 74,58% de la quantitat pescada, volum que representa una reducció respecte al 2009. Aquesta proporció no es correspon amb el valor econòmic, ja que els crustacis i mol·luscos, amb només el 25,42% de total de tones estretes, han generat una producció en euros que representa el 36,36% de la producció pesquera final. [\(Vegeu el quadre AI-27\).](#)

Les espècies de peix que més s'han pescat, d'acord amb el volum de pesca, són sardines, xucles, gerrets, sorells, peixos de fons, molls, rajades i llampugues, totes superant les 100 tones. En el grup dels mol·luscos, destaquen els pops, seguits dels calamars,

mentre que entre els crustacis és la gamba vermella la més pescada. Aquesta darra és l'espècie més valorada i representa el 18,63% de la producció total pesquera en euros.

La distribució del volum de pesca desembarcada per illes presenta trets diferencials. A totes les illes es registra un increment en la quantitat total del volum de la pesca desembarcada respecte al 2009, llevat d'Eivissa que presenta una caiguda de l'1%, amb un creixement monetari del 21%, mentre que s'experimenta un augment lleuger del valor de la pesca desembarcada, en què destaca el cas de Formentera amb un creixement monetari del 21%. [\(Vegeu el quadre AI-28\).](#)